

2. अधोलिखितेषु सूत्रत्रयं संस्कृतभाषया देवनागरीलिप्या च सप्रसङ्गं व्याख्येयम्। 4×3=12

- चातुर्वर्ण्यमविशेषात्।
- अपि वाऽन्यार्थदर्शनाद् यथाश्रुतिं प्रतीयेत।
- निर्देशात् पक्षे स्यात्।
- वैगुण्यान्नेति चेत्।
- न काम्यत्वात्।

MASTER OF ARTS EXAMINATION, 2023

(2nd Year, 2nd Semester)

SANSKRIT

COURSE – XIX / B

[SOCIOLOGICAL STUDIES IN THE VEDIC AGE]

Time : Two hours

Full Marks : 30

The figures in the margin indicate full marks.

- अधोनिर्दिष्टेषु त्रयाणाम् उत्तरं संस्कृतभाषया देवनागरीलिप्या च लेखनीयम्। 6×3=18
 - अपशूद्राधिकरणशब्दस्य कोऽर्थः? आत्रेयमतानुसारेण शूद्रस्य यज्ञकर्मसु अनधिकारः सम्यक् निरूप्यताम्।
 - निमित्तार्थकश्रुतिवाक्यबलेन शूद्रस्य यागाधिकारपर्युदासः कथमपि न भवितुमर्हति इति वादरिमतं सयुक्तिकं प्रतिपाद्यताम्।
 - व्रतसंस्कारविधौ द्विजातीनां संस्कार्यपुरुषाणां सामर्थ्ये शूद्रस्य यागकर्मसु अधिकारो न निरस्यते इति पूर्वपक्षिणः मतं प्रतिपादनीयम्।
 - उपनयनसंस्काराभावात् शूद्रस्य वेदपाठे अधिकारो नास्तीति सिद्धान्तिमतं शाबरभाष्यानुसारेण व्याख्यायताम्।
 - अवैद्यत्वात् शूद्रस्य यागकर्मसु अनधिकारः इत्यधिकृत्य उत्तरपक्षिणो मतं व्याख्यायताम्। कथं शूद्रः श्मशानेन सह उपमितः?